

Přezkoumání hospodaření obcí za rok 2002

Zaměřeno na obce s počtem 1 - 20 tis. obyv.

Ing. Ivana Schneiderová

Jak jsme vás již upozorňovali v časopise Auditor číslo 1 tohoto roku, přinesly novely zákonů č. 128/2000 Sb., o obcích a č. 129/2000 Sb., o krajích změnu v provádění přezkoumání hospodaření územně samosprávných celků.

Od 1. 1. 2003 může provádět přezkoumání hospodaření kraje pouze auditor. Zákon tuto povinnost stanoví již pro přezkoumání hospodaření kraje za rok 2002. Obce do 5000 obyvatel mohou volit pro přezkoumání svého hospodaření za rok 2002 auditora nebo krajský úřad. Pro obce, které mají alespoň 5000 obyvatel, je zákonem stanovena povinnost přezkoumání hospodaření pouze auditorem.

Ze stanoviska ministerstva vnitra k problematice přezkoumání hospodaření zajišťované krajskými úřady: Přezkoumání hospodaření obcí provádí krajský úřad v přenesené působnosti. Z ustanovení zákona č. 129/2000 Sb. vyplývá, že jde v tomto případě o výkon státní správy, a proto nelze přezkoumání hospodaření obce provádět prostřednictvím smluvního vztahu krajského úřadu s auditorem nebo auditorskou společností. Přezkoumání hospodaření zajišťované krajským úřadem musí být tedy prováděno pouze jeho zaměstnanci.

V rámci projektu zaměřeného na zlepšení metodiky provádění auditu ve veřejném sektoru vám v samostatné příloze tohoto čísla časopisu Auditor nabízíme pracovní pomůcku, kterou svým kolegům poskytla k využití jedna z auditorek, která se přezkoumáním hospodaření dlouhodobě zabývá. Tato pomůcka bude jistě užitečná zejména pro auditory, kteří s přezkoumáním hospodaření teprve začínají, ale i pro ty, kteří mají zájem poučit se ze zkušeností svých kolegů. Nabídka využití svých pracovních pomůcek pro členy KA ČR, kterou učinila ing. Schneiderová, je ne zcela obvyklá a mohla by se stát předzvěstí kolegiální spolupráce v rámci KA ČR. Vyzýváme proto všechny ty, kteří mají o tuto spolupráci zájem, aby se k této ojedinělé iniciativě připojili a v případě, že mají chuť, se o své profesionální zkušenosti podělit, nám své poznatky poskytl. Současně upozorňujeme na plánovaný klubový večer na téma „Přezkoumání hospodaření územně samosprávných celků – praktické problémy a zkušenosti s jeho prováděním“, který se uskuteční dne 21. května 2002 v Praze.

Za výbor pro veřejný sektor
Ing. Zdeňka Drápalová

Obsah

1. Úvod	2
2. Legislativní rámec a doporučená literatura	3
3. Specifika přezkoumání hospodaření obcí dle oblastí	3
3.1. Posouzení rizika zakázky	3
3.2. Organizační struktura obcí	3
3.3. Vnitřní normy a vnitřní kontrolní systém	4
3.4. Rozpočet	4
3.5. Účetnictví	5
3.6. Hospodaření obce a nakládání s majetkem	7
3.7. Příspěvkové organizace	8
3.8. Finanční vazby na zřizované organizace	8
4. Zpráva o přezkoumání hospodaření obce	9
Vzor obsahu zprávy	9

1. ÚVOD

Od 1. 1. 2003 má každá obec (město) s počtem nad 5 tis. obyvatel povinnost nechat přezkoumat hospodaření obce auditorem. Náklady na přezkoumání hospodaření obce (dále jen „přezkoumání“) auditorem hradí obec ze svých rozpočtových prostředků (§ 42 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích). Tuto povinnost mají rovněž všechny svazky obcí (§ 49 - § 54 Zákona o obcích). Tímto předpisem se výrazně rozšířila klientela pro auditory.

Některé obce měly možnost požádat o přezkoumání hospodaření auditory již dříve, ale protože měly na výběr mezi auditorem a okresním úřadem, který prováděl přezkoumání hospodaření obcí pro obce zdarma, nebylo služeb auditorů využíváno v rozsahu, který je očekáván od roku 2003. Přesto jsem se při své praxi setkala s takovými zprávami a výroky auditorů, kterými obec nesplnila požadavky dané předpisy pro přezkoumání obcí. Přezkoumání a závěrečné zprávy nebyly v souladu s metodickým pokynem MF ČR pro přezkoumání hospodaření obcí čj. 124/92, 785/1998, což pro obce znamenalo riziko neplnění zákonných povinností a dále zprávy obsahovaly doporučení, příp. opatření k odstranění nedostatků, která nebyla v souladu s platnými postupy účtování pro územně samosprávné celky (např. doporučeno proúčtování na účty tř. 5 a 6, dále doporučení opravných položek, snížení pořizovací ceny o dotace).

Z těchto důvodů jsem připravila informativní materiál k přezkoumání hospodaření obce, který upozorňuje na některá specifika hospodaření a účetnictví obcí, na způsob provedení přezkoumání hospodaření obcí a znění závěrečné zprávy. K jednotlivým oblastem přezkoumání připojuji upozornění na dokumenty, které by měly být součástí spisu auditora a na časté nedostatky, které se v hospodaření obcí objevují.

Poznámka: Ze specifík účetnictví obcí je třeba vycházet i při stanovení ceny za přezkoumání. Nelze vycházet jen z bilanční sumy, obce neodepisují a majetek, především stálá aktiva obcí, dosahuje velmi vysokých hodnot (obce s 15-20 tis. obyvateli mají ve stálých aktivech 250-500 mil. Kč). Při stanovení ceny je vhodné vycházet z počtu obyvatel obce, z rozpočtovaných výdajů a z bilanční sumy. Dále je třeba při výzvě obce k podání nabídek, která je koncipovaná na delší období (přezkoumání za 2-5 let) nezapomenout na reformu státní správy, která může znamenat pro obce s rozšířenou působností navýšení výdajů a výrazně složitější organizační strukturu. Nárůst pracovníků od 1. 1. 2003 pro obce s rozšířenou působností činí přibližně 230 %!

2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC A DOPORUČENÁ LITERATURA

Nejlépe uspořádaný právní rámec pro přezkoumání je v ÚZ nakladatelství Sagit č. 329: Obce, Kraje k 1. 1. 2003 a ÚZ č. 313 Účetnictví pro organizační složky státu, obce, kraje, hl.město Prahu, příspěvkové organizace.

Přezkoumání předpokládá základní znalost alespoň těchto předpisů:

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností
- Zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole a předpisy související

- Vyhláška č. 41/2002 Sb. o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- Opatření MF čj. 283/76 104/2000 postupy účtování
- Opatření MF čj. 111/74 200/1997 o rozpočtové skladně a související pokyny

Doporučená literatura:

Přezkoumání hospodaření obcí;

Ing. Danuše Prokůpková, Ing. Steidllová, Ing. Kotrba; ELA (poměrně staré znění, ale pro seznámení se s problematikou vhodně, je možné, že je již na trhu novela)

Účtová osnova a postupy účtování;

Ing. Podborský; Anag

Praktické příklady účtování a rozpočtové sklady obcí;

Ing. Prokůpková, Ing. Kinšt; Pragoeduca

3. SPECIFIKA PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ OBCÍ DLE OBLASTÍ

3.1. Posouzení rizika zakázky

Specifická rizika pro právní formu obce:

- Politické vlivy (nové zastupitelstvo, dominantní úloha zastupitelů, opozice v kontrolním a finančním výboru).
- Vnější faktory (nová legislativa, živelná pohroma, záporná publicita).
- Rozpočtová kontrola (reálnost sestavení rozpočtu, sledování plnění rozpočtu).
- Činnost obce má velice široký záběr, složitou organizační strukturu, nedostatečný vnitřní kontrolní systém, poměrně široký prostor pro možnosti korupce. Z těchto důvodů je třeba počítat s rizikem nižší znalosti činnosti obce.

3.1.1. Procesní úkony

Obec má specifické procesní úkony používané ke své činnosti definované především zákonem o obcích č. 128/2000 Sb.

Auditor by měl ověřit tyto skutečnosti:

- vydané vyhlášky a nařízení jsou řádně zveřejněny a vyvěšeny,
- obec vede řádnou evidenci vyhlášek a nařízení, vyhlášky a nařízení jsou schváleny a dány na vědomí orgánům dle zákona o obcích,
- majetek obce je řádně evidován, jsou zajištěny systémy ochrany majetku a jeho účelné a hospodárné využití (doporučuji ověřit v oblasti nakládání s majetkem obce),
- obec plní omezující podmínky ručení,
- obec trvale sleduje pohledávky a zabezpečuje včasné uplatnění práva (rovněž doporučuji ověřit v oblasti hospodaření obce a nakládání s majetkem obce, podrobněji bod. 3.6),
- listiny majetkoprávních úkonů obsahují doložky o zveřejnění,
- odměny členům rady města, ZM a předsedům komisí jsou v souladu s předpisy a usnesením ZM,
- obec sleduje střet zájmů při jednání ZM,

- obec má vydán jednací řád rady města a ZM,
- v zápisech ze zasedání je třeba ověřit platnost usnesení, včasnost provedení zápisu,
- ověřit počet zasedání ZM na požadavky zákona,
- ověřit zveřejnění pozvánky na zasedání ZM,
- písemnosti obce mají náležitosti dle § 111.

Poznámka: K ověření je udělán výtah z ustanovení zákona o obcích, které mají význam pro přezkoumání hospodaření obce v návaznosti na vyhlášku č. 41/2002 Sb.

3.2. Organizační struktura obcí

Tento bod zahrnuje pro snadnější orientaci v činnosti obcí.

Města mají většinou zřízeny tyto odbory:

Odbor vnitřních věcí, příp. správní odbor

- odbor zajišťuje vydaje městského úřadu, organizuje volby, z přenesené působnosti zajišťuje evidenci obyvatel, matriku, občanské průkazy a pasy.

Finanční odbor

- odbor zajišťuje rozpočetnictví a účetnictví, správu místních poplatků, pokladnu a likvidaci faktur.

Odbor správy majetku

- odbor zajišťuje opravy a údržby budov, nájmy z nebytových prostor, registry majetku, celkově správu rozsáhlého majetku obce.

Tyto tři odbory mají pro přezkoumání zásadní význam a poskytují nejvíce informací.

Odbor výstavby a územního plánování, živnostenský úřad, sociální odbor a odbor životního prostředí, odbor dopravy

- zajišťují především úkoly z přenesené působnosti.

Většina obcí má zřízenou obecní policii, která se řídí zvláštními předpisy.

Jako **organizační složky města** byly většinou zřízeny informační centra, mateřské školy, menší základní školy, domy s pečovatelskou službou.

Knihovny, základní školy, základní umělecké školy, domy dětí, kina, kulturní zařízení, hrady, muzea, domovy důchodců, domovy, penziony, sportoviště jsou zřízeny jako **příspěvkové organizace**. Často jsou také zřízeny jako **příspěvkové organizace** (i když to není nejšťastnější právní forma pro tento typ zařízení) **Městské nemocnice**. Zde je třeba poznamenat, že dle Vyhlášky č. 41/2002 Sb. o přezkoumání hospodaření obce je třeba se částečně zabývat i hospodařením PO. Podrobněji viz. bod č. 3.7.

Městské lesy, městské byty, vodovody a kanalizace, odvoz odpadů, veřejná zeleň, čištění místních komunikací, veřejné osvětlení jsou zajišťovány dodavatelsky, na mandátní smlouvy nebo na jejich správu jsou **založeny obchodní společnosti**.

Organizační struktura obcí bude určitě součástí spisu. Často je umístěna na webových stránkách obcí.

3.3. Vnitřní normy a vnitřní kontrolní systém

Obce mají většinu norem zpracovánu velmi povrchně a málo je používají. Informovanost všech zaměstnanců o vnitřních normách je nesystematická, většinou zahrnuje jen vedoucí odborů městských úřadu, v organizačních složkách obce je informovanost velmi nízká. Dobře bývá zpracován organizační řád, spisový a archivační řád. V současné době se obce zabývají kontrolním řádem a systémem vnitřních kontrol. Je velice pravděpodobné, že obce budou od auditorů požadovat spolupráci při zavedení kontrolního systému. Specifickou normou pro činnost obce je směrnice k hospodářské činnosti, metodika sestavování rozpočtu a pravidla pro veřejné zakázky (stanovení a hodnocení kritérií, počet členů komisí atd.).

Na druhé straně je třeba konstatovat, že ve většině obcí jsou zavedeny rutinní kontrolní postupy, které i když nejsou zachyceny ve vnitřních normách, zajišťují bezporuchový chod organizace. Rovněž obce podléhaly kontrolám od OkÚ především v oblasti přenesené působnosti. FÚ a NKÚ poměrně podrobně kontrolovaly použití a vyúčtování účelových dotací. V některých obcích také dobře pracují kontrolní a finanční výbory, tj. iniciativní a kontrolní orgány zřízené zastupitelstvem.

Obce dost podrobně a pečlivě pracují s rozpočtem, který již svým postavením a obsahem splňuje požadavky základní finanční kontroly.

Do spisu je třeba zhodnotit opatření výše uvedených kontrolních orgánů a dále zdokumentovat systém vnitřních norem a opatření z vnitřních kontrol.

V obcích je často neúčinný kontrolní systém u jednotlivých odborech a organizačních složek při nakládání s hotovostí a sledování a zajištění pohledávek!

3.4 Rozpočet

3.4.1. Rozpočtová skladba

Kontrola rozpočtového procesu, plnění rozpočtu, závěrečného účtu, tvorby a čerpání účelových fondů je nezbytnou částí přezkoumání.

Auditor by se měl seznámit s rozpočtovou skladbou. Jednotlivé paragrafy a položky není třeba znát podrobně, ale je třeba se v rozpočtové skladbě orientovat a naučit se ji používat. Logika používání rozpočtové skladby je poměrně jednoduchá, ale přesto ponechává prostor pro tvořivost rozpočtářů a účetních a tato tvořivost je někdy na škodu věci. Zde je právě vhodný nadhled auditorů. Rozpočtová skladba se dá chápat jako velmi podrobná analytika běžných účtů tř. 2, která nahrazuje analytiku účtů pro podnikatele tř. 5 a 6. Rozpočtová skladba se používá nejen pro rozpočet, ale především pro skutečné příjmy a úhrady těchto účtů:

- 231 Základní běžný účet
- 232 Vkladový výdajový účet
- 235 Příjmový účet
- 236 Účty peněžních fondů
- 223 Čerpací účty státního rozpočtu
- 281 Krátkodobé bankovní úvěry
- 951 Dlouhodobé bankovní úvěry.

Obce nepoužívají kapitolní třídění. Obce používají druhové a funkční třídění.

Funkční třídění např. § 3317:

1. místo určuje skupinu činností, v tomto případě číslo 3 určuje, že se jedná o služby pro obyvatelstvo,
2. místo určuje oddíl, v tomto případě, že se jedná o kulturu, církve a sdělovací prostředky,
3. místo určuje pododdíl činnosti, v tomto případě číslo 331 určuje, že se jedná o kulturu,
4. místo určuje paragraf činnosti, v tomto případě číslo 3317 určuje, že se jedná o výstavní činnosti v kultuře.

Druhové třídění určuje především konkrétní druh výdaje nebo příjmu.

Např. položka 5171 - oprava a údržba, tj. provozní (nekapitálový) výdaj.

Dalším záznamem účetní věty je organizace, která je určena konkrétním číselníkem organizací obcí. Tento záznam není povinný. U účelových dotací se setkáme s účelovým znakem (zkratka UZ), kterým jsou sledovány jednotlivé dotační tituly. Pro účely konsolidace (pozor, jiný pojem než konsolidace účetní závěrky) jsou používány **záznamové položky**. Jedná se o vyloučení vzájemných vztahů mezi veřejnými rozpočty.

3.4.2. Rozpočtový proces

Rozpočtový proces je především definován v zákoně č. 250/2000 Sb. a v zákoně o obcích č. 128/2000 Sb.

Auditor by měl ověřit tyto skutečnosti:

- obec řádně schválila závěrečný účet za minulý rok a projednala zprávu o výsledcích přezkoumání hospodaření obce a přijala opatření k nápravě nedostatku (§ 43 zákona o obcích),
- obec má zpracovaný rozpočtový výhled v souladu s předpisy,
- obec má schválené rozpočtové provizorium zastupitelstvem města (dále jen ZM),
- do schválení rozpočtu bylo postupováno v souladu s rozpočtovou skladbou,

- návrh rozpočtu byl vyvěšen na úřední desce, příp. zveřejněn v souladu s předpisy,
- návrh rozpočtu byl projednán ve finanční komisi, radě města a schválen ZM,
- návrh rozpočtu obsahuje tvorbu a použití fondů,
- návrh rozpočtu je předkládán v plné rozpočtové skladbě a obsahuje financování,
- případný schválený schodek byl smluvně zajištěn,
- návrh rozpočtu obsahuje srovnání se skutečností minulého roku a komentář k položkám rozpočtové skladby,
- podklady k sestavení rozpočtu jsou přehledné a návazné (mají charakter spisu),
- obec rozepisuje závazné ukazatele pro své organizační složky a příspěvkové organizace a sleduje plnění rozpočtu,
- rozpočtová opatření jsou evidována v časové posloupnosti, jsou zveřejňována a řádně schvalována,
- návrh závěrečného účtu je předkládán:
 - v plném členění rozpočtové skladby,
 - obsahuje plnění rozpočtu v %, v absolutních hodnotách,
 - překročení rozpočtu ve výdajích a neplnění rozpočtu v příjmech je odůvodněno,
 - zhodnocení hospodářského výsledku hospodářské činnosti obce,
 - zhodnocení hospodářského výsledku příspěvkových organizací,
 - zhodnocení hospodářského výsledku a vývoj vlastního kapitálu obchodních společností založených městem a obecně prospěšných společností založených městem,
- obsah závěrečného účtu souhlasí s výkazem o plnění rozpočtu (podrobněji bod 3.5),
- obec vypořádala finanční vztahy s dalšími orgány veřejné správy,
- rada města splnila úkoly zřizovatele a zakladatele, především zda projednala hospodaření zřízených a založených právnických osob, přiděly fondům z hospodářského výsledku a zhodnotila plnění závazných ukazatelů hospodaření.

3.4.3. Peněžní fondy

Auditor by měl ověřit tyto skutečnosti:

- tvorba a použití (statuty) fondů byly řádně schváleny ZM,
- tvorba a použití fondů je v souladu s jejich statuty,
- fondy jsou řádně rozpočtovány.

3.4.4. Účelové dotace

Auditor by měl ověřit tyto skutečnosti:

- obsah účetních záznamů je v souladu s podmínkami přiznání dotací a jejich účelovostí,
- správnost použité rozpočtové skladby včetně použití účelového znaku (UZ),
- plnění náležitostí 2 úrovní předběžné řídicí kontroly (viz zákon č. 320/2001 Sb. včetně předpisů souvisejících),
- časové použití účelových prostředků,
- správnost poukázání finančních prostředků,
- dodržení platební kázně,
- vedení dokumentace k účelovým prostředkům,

- plnění ostatních podmínek smluv o poskytnutí účelové dotace (výběr dodavatele dle zákona o veřejných zakázkách, splnění parametrů, technických ukazatelů a dalších ukazatelů, které jsou podmínkou poskytnutí dotace, vyhotovení průběžných hlášení a závěrečných zpráv, zaslání žádosti na FÚ o kontrolu vyúčtování).

Poznámka: Finanční úřad a NKÚ kontrolují tyto prostředky pečlivě. UZ se používá nejen při čerpání dotace, ale i při čerpání vlastní účasti na programu. Výdaje musí být správně časově použity a jen s účelem uvedených ve smlouvě o poskytnutí dotace, příp. pouze dle schválených projektů a záměrů. Neplnění podmínek poskytnutí dotace se považuje za porušení rozpočtové kázně a obce se vystavují sankčním postihům, které jsou dost vysoké.

V podmínkách poskytnutí dotace často poskytovatelé požadují zřízení samostatného běžného účtu. V průřetování těchto účtů se chybuje. Chybovost je natolik významná, že může ovlivnit hospodářský výsledek obce (podrobněji v oblasti 3.5 Účetnictví).

Uvedené oblasti ověření by měly být součástí spisu auditora, vhodné je uspořádat jednotlivé oblasti do auditorských formulářů.

3.5 Účetnictví Účetní výkazy

3.5.1 Úvod do účetnictví obcí

Účetní závěrku tvoří rozvaha, výkaz zisků a ztráty a příloha. Úč ÚÚPO 3-02

Rozvaha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací.

Úč ÚÚPO 4-02

Výkaz zisku a ztráty organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací.

Úč ÚÚPO 5-02

Příloha organizačních složek státu, územních samosprávných celků a příspěvkových organizací.

Finanční výkazy

(Vyhláška č. 16/2001 Sb. o způsobu, termínech a rozsahu údajů..)

Fin 2-04 U

Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územně samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Poznámka k výkazům :

Riziko chybovosti zvyšují velmi krátké termíny k předložení měsíční uzávěrky (Fin 2-04U), většinou do 8. dne následujícího měsíce musí být provedena měsíční uzávěrka, roční uzávěrka nejpozději musí být předána ke zpracování sumářů nadřízenému orgánu do 20. 1. až 31. 1. dle požadavků nadřízených orgánů. Z těchto důvodů je vhodné na obcích provádět tzv. „předaudit“.

Účetnictví obcí je poměrně složité. Postupy účtování jsou koncipované pro několik dost rozdílných typů organizací z hlediska účetnictví a definovat účetní postup dle postupu účtování je poměrně náročné. Rovněž je k dispozici málo příkladů souvztažností.

Specifika účetnictví obcí:

- obce neodepisují majetek, pouze v hospodářské činnosti,
- dotace nesnižují pořizovací cenu dlouhodobého majetku,
- drobný dlouhodobý majetek je ohraničen pořizovacími cenami,
- složité vazby mezi účty třídy 2,
- tř. 2 obsahuje i účty pohledávek a závazků,
- nelze vytvořit jednotnou evidenci pohledávek všech příjmů obcí (účetová tř. 3),
- náklady jsou vedeny ve třídě 4, jsou součástí rozvahy a analytické členění není významné pro hodnocení hospodaření obce,
- obce nevedou tř. 5 a tř. 6 mimo hospodářskou činnost,
- mimo hospodářskou činnost obce časově nerozlišují (výjimkou jsou nevyfakturované dodávky), dále nevytváří rezervy a opravné položky,
- zdroje obcí tvoří majetkové a peněžní fondy, které v rozvaze vytvářejí vlastní okruhy na majetkové účty,
- pokud obec nevede hospodářskou činnost není součástí její účetní závěrky výkaz zisku a ztráty,
- obce řadí přijaté faktury k výpisům účtů, a to vkladového výdajového účtu, výjimečně k ZBÚ,
- souvztažnosti a tzv. regulace se výrazně liší u obcí, které vedou jen základní běžný účet a u obcí, které vedou i příjmový a výdajový účet,
- účetnictví obcí výrazně komplikují možnosti dané postupy účtování při tvorbě a používání peněžních fondů,
- specifické postupy pro přiznání daně z příjmů právnických osob,
- stanovení **hladiny významnosti**, doporučuji 100 tis. bez ohledu na bilanční sumu a celkovou výši rozpočtových výdajů. U menších obcí hranici snížit na 50 tis.

3.5.2 Doporučení postupů

Pro pochopení účtování obcí je třeba absolvovat školení. V tomto článku uvedu jen několik praktických rad.

- a) při kontrole dokladů je třeba vycházet z oběhu účetních dokladů a z kontrolního řádu, kontrola by měla být navíc (na rozdíl od podnikatelů) zaměřena na tyto náležitosti:
 - soulad nařízení operace na schválený rozpočet,
 - kontrola použité rozpočtové skladby,
 - u některých výdajů a příjmů kontrola na usnesení ZM (viz bod 3.6),
- b) nedoporučovat jiné řazení přijatých faktur než dle výpisu z účtu, obce vyhledávají doklady dle skutečného výdaje z přehledu čerpání rozpočtu. Ten je veden u výpisů z účtů včetně vyúčtování pokladny,
- c) ke spisu je třeba získat číselník organizací, přehled číselných řad dokladů (většinou jsou organizovány dle jednotlivých běžných účtů) a účtový rozvrh. V případě účtového rozvrhu je třeba požádat obec o stručný výpis bez RS. Úplný účtový rozvrh obsahuje asi 200 stránek. Pokud účtují v programu Gordic, doporučuji požádat o tuto sestavu: – menu – rozbor – generátor – sestavy – rozborové přehledy III – účtový rozvrh SU, AU.
- d) zkontrolovat kontrolní okruhy:
 - aktiva = pasiva,
 - okruh ZBÚ, v roce 2002 většinou u Gordic a fénix (nejčastěji používaný účetní software pro obce) tento okruh nevychází, pravděpodobně chyba soft-

- ware, zaměřit se na obraty jednotlivých účtů,
- okruh stálých aktiv = 901, mínus dlouhodobý úvěr, nedokončené investice a neuhrazené faktury za dlouhodobý majetek ke konci roku,
- okruhy fondů: účet fondu 236 + pohledávka k fondu = účet 917 + závazky k fondu,
- okruhy rozvahy 964 saldo nákladů a výdajů odsouhlasit na OA a okruh fondu 965 saldo příjmů a výnosů odsouhlasit na 315 se doporučuje v publikacích, ale tyto okruhy většinou nelze dohledat z důvodu jiného postupu účtování v minulých letech, dále i z tohoto důvodu, že obce tyto zdroje používají pro opravy minulých let, k úpravě jiných fondů apod. Doporučuji se těmito okruhy zabývat jen ve velmi významných hodnotách.

e) Pro zjištění výsledku hospodaření obce je třeba sledovat tento okruh:

- příjmové položky u všech běžných účtů porovnat se stavem účtu 217 (položky skupiny 1, 2, 3, 4 mimo konsolidační položky),
- výdajové položky u všech běžných účtů porovnat se stavem účtu 218 (položky skupiny 5, 6 mimo konsolidační položky).

Rozdíly mohou tvořit pouze:

- přijaté splátky půjček na běžné účty, ne na účty peněžních fondů 236, tj. seskupení 24xx poskytnuté splátky půjček z běžných účtů, tj. seskupení 56xx a 64xx,
- úpravy o nepeněžní operace (zápočty pohledávek a závazků, zde se provádí regulace u příjmů 215/217, u výdajů 218/211),
- omylné úhrady a platby na ZBÚ a jiné pohledávky a závazky k ZBÚ (např. nepřevedené přijaté úroky a peněžní poplatky z jiných účtů).

Pomocná tabulka v programu Gordic: – menu – účetnictví – tisk – generátor – výkazy – „KONTROLY GORDIC“ – kontrolní tabulka správnosti.

Riziko nesprávnosti účtování a provedení regulací se nejrychleji zjistí při vyplnění tabulky uvedené např. v Praktických příkladech účtování a rozpočtové skladby obcí, Ing. Prokůpková, str. 45.

Bez vysvětlení těchto rozdílů není možno uzavřít přezkoumání, zde se zjistí systematické chyby a je potřeba provést opatření k nápravě.

Častá chybovost:

- 1) není provedena regulace účtu 213, 214 použitých u plateb ze ZBÚ (regulace 211/218),
- 2) jsou nesprávně zaúčtovány úhrady a platby ze ZBÚ (u příjmu by měl být použit účet 217, u výdaje 218),
- 3) obce neregulují příjmy a výdaje přijaté a uhrazené přímo z fondu (tj. nezapojené do rozpočtu).

3.5.3. Inventarizace majetku

Zjištěné nedostatky u obcí:

- a) není provedena dokladová inventarizace u pozemků a budov (tj. odsouhlasení na výpisy vlastnictví. Pořízení všech výpisů vlastnictví z katastru nemovitostí,

včetně podílových vlastnictví je pro obce poměrně nákladná záležitost). Auditor musí odsouhlasení požadovat.

- b) nejsou v evidenci oceněny a zachyceny pozemky, nejsou správně oceněny směnné smlouvy,
- c) nejsou zachycena umělecká díla a předměty,
- d) není provedena řádná inventarizace fyzická budov a pozemků, pouze soupisy,
- e) není provedena inventarizace majetku v pronájmu a nájmu,
- f) nejsou správně podchyceny účetně a inventovány nemovitosti podané k návrhu na vklad do katastru nemovitostí,
- g) nejsou řádně zinventovány účty nedokončených investic, nejsou identifikovány zmařené investice, zařazení do užívání není prováděno v souladu se skutečností, pokud je prováděno, tak často nedostatečně dokladováno,
- h) nejsou vedeny knihy došlých faktur, o závazcích není účtováno ke dni účetního případu, ale ke dni úhrady složeným zápisem. Závazky jsou inventovány na základě ručně vedených KDF a jsou do nich zahrnuty předpisy záloh,
- i) nejsou předepsány pohledávky, o předpisech se rovněž většinou účtuje až při úhradě, u obcí je často zjištěno velké riziko nepodchycení pohledávek,
- j) pokud jsou předpisy zachyceny bývají špatně klasifikovány na účty směrné účtové osnovy,
- k) chybně je nakládáno s účtem 349, který se používá pro odpisy hospodářské činnosti 551/349, dále může být proveden převod na ZBÚ 349/241 z účtu hospodářské činnosti, příjem na ZBÚ 231. rs /217. Účet 349 není řádně inventován,
- l) u větších obcí jsou značné nedostatky ve finančních investicích, jejich ocenění, správném účtování a kontrole,
- m) nejsou inventovány a vedeny podrozvahové účty (záruky, zástavy, odepsané pohledávky, jiné podmíněné závazky a pohledávky).

Poznámka:

V rozvaze obce nerozlišují krátkodobé a dlouhodobé závazky u dlouhodobých úvěrů.

V případě zájmu auditorů mohou publikovat nebo proskolit příklad na účtování obcí, který zahrnuje vysvětlení všech významných okruhů rozvahy a logiku účtování obcí.

3.5.4. Daňové příznání obce k dani z příjmů právnických osob, DPH

Specifika:

Podkladem k příznání k DPO není výkaz zisku a ztráty, pokud obce nevedou hospodářskou činnost. Pokud vedou hospodářskou činnost je třeba tento výkaz doplnit o mimoúčetní zpracování příjmů, které jsou předmětem daně a výdajů souvisejících.

Daň z příjmů právnických osob je rozpočtově určena jako daňový výnos obce. Obce nejsou zainteresovány na co nejnižší daňové povinnosti tudíž:

- často neprovádějí odpisy dlouhodobého majetku,
- do příjmu, které jsou předmětem daně zahrnují větší-

nu příjmů, kde související výdaje jsou nižší než související příjmy, výdaje však nejsou uváděny vůbec, nebo jen v nižších hodnotách.

Časté nedostatky v oblasti DPO:

- a) obec nevlastní oprávnění k některým druhům příjmů (živnostenské listy, vyhlášky obce nejsou v souladu s vyššími právními předpisy),
- b) do základu daně nezahrnuje pohledávky (problematika např. obec přijala nájem v roce 1992 na 30 let do předu, tento rok ještě nebyla plátcem DPO, od roku 1994 by však měla zahrnout do příjmů každý rok 1/30. Pokud však tento nájem přijala v roce 1993, kdy základem daně byly skutečné příjmy, pak již částky znovu nepřiznává).
- c) do základu daně nezahrnují příjmy z prodeje nemovitého majetku, pokud zahrnou příjmy z tohoto majetku tak do souvisejících výdajů uvedou pořizovací ceny majetku, i v případě, že byl např. původním podnikem bytového hospodářství odepisován,
- d) do základu daně nezahrnují výnosy z finančních investic a z řízení likvidity, není správně zaúčtována a přiznána srážková daň.

DPH – obce nesledují obraty příjmů a často neplní registrační povinnost!

(problematika např. obec má zřízeny technické služby, které zajišťují svoz odpadů s obratem 12 mil. Kč. Na tento svoz dle předpisů k likvidaci odpadů má mít obec oprávnění, jedná se o podnikání, přesto není registrována jako plátec DPH a o dani neúčtuje).

Daňová problematika obcí je specifická, největší autoritou v této oblasti je ing. Pavlík.

3.6 Hospodaření obce a nakládání s majetkem

Auditor by měl ověřit a zkontrolovat správnost a především oprávněnost účtování nejlépe na sestavách těchto položek rozpočtové skladby:

1. účet 311-316 s obratem MD mínus – k řádku v sestavě napsat č. usnesení ZM o prominutí pohledávky, případně vysvětlit účetní postup,
2. položka 5171 nad 40 tis. Jedná se o položku oprav a údržby. Někdy je použití položky nařízeno přímo příznáním dotace. Největším mistrem v tomto oboru je ministerstvo školství, které přímo na rozhodnutí o poskytnutí dotace uvede: „Neinvestiční dotace na rekonstrukci a modernizaci objektu...“. Zachycení čerpání těchto prostředků by poskytovatel považoval za neplnění podmínek a mohl by požadovat vrácení. Tyto rozpory většinou uvádím ve zprávě.
3. položka 2142 Příjmy z podílů na zisku a z dividend (nad 1000 Kč) – odsouhlasení ne evidovaný finanční majetek, schválení ZM o nabytí finančního majetku,
4. položky 2411-2470 mimo přijaté splátky půjček z FRB a ze soc. fondu, usnesení ZM o poskytnutí půjčky, správnost zaúčtování (ne proti účtu 217, ale proti pohledávce účet 271, 273-5),
5. položka 2321 – přijaté dary nad 20 tis. – odsouhlasit na splnění účelu, pokud byla účelovost podmínkou daru,

6. položky s UZ mimo sociální dávky a účelové dotace pod hodnotu celkového čerpání UZ 50 tis. v členění dle ORG (viz k přehledu účelových dotací),
7. položky 3111-3202 Kapitálové příjmy – č. usnesení ZM,
8. položky 5173-5176 nad 20 tis. za položku (cestovné, pohoštění, konference) – rizikové položky z hlediska zneužití veřejných prostředků,
9. položky 5177 nad 10 tis. za položku (umělecké předměty), odsouhlasení na zařazení a fotodokumentaci,
10. položka 5178 – leasing, k řádku v sestavě napsat č. usnesení ZM, odsouhlasit na podrozvahu,
11. položka 5189 – jistiny – kontrola správnosti zaúčtování netradičních účetních případů (ne příjem, ale cizí prostředky),
12. položky 5191-5192, 5194 nad 20 tis. za položku – dary, č. usnesení ZM,
13. položka 5195 – kontrola plnění odvodu za neplnění povinnosti zaměstnávat ZP,
14. položka 5492 nad 20 tis. za položku – dary obyvatelstvu – č. usnesení ZM,
15. položka 5511-5790 – půjčky a netradiční položky – č. usnesení ZM a vysvětlení účtování,
16. položky 6141-6909 – investiční půjčky a netradiční položky – č. usnesení ZM a vysvětlení účtování,
17. financování: položka 8111-8114, 8121-8125, přijaté půjčky a splátky – č. usnesení ZM o přijetí půjčky, odsouhlasit splátky na podmínky úvěrových smluv.

Těmito kontrolami se odsouhlasí z největší části soulad majetkoprávních úkonů na zákon o obcích a dále se zkontrolují rizikové a netradiční hospodářské operace z hlediska správnosti zaúčtování.

3.7 Příspěvkové organizace

Vyhláška č. 41/2002 Sb. o přezkoumání stanoví povinnost přezkoumání nakládání s majetkem, který byl předán do správy zřízených příspěvkových organizací. Zde se objevuje řada nesrovnalostí. Některé obce mají až 20 příspěvkových organizací. Tvoří je i městské nemocnice, jejichž objem výdajů přesahuje i objem výdajů celé obce. Navíc příspěvkové organizace mají vlastní právní subjektivitu a smlouva na přezkoumání obce se na tyto organizace nemůže vztahovat. Zde doporučuji se soustředit na vnitřní kontrolní systém, dle zákona č. 320/2001 Sb. na veřejnosprávní kontrolu u příspěvkových organizací. Vyhledat usnesení RM a ZM týkajících se příspěvkových organizací a dotazy zjistit plnění zákona č. 250/2000 Sb. Z předložených výkazů příspěvkových organizací (předkládají je zřizovateli) vytipovat významné obraty v dlouhodobém majetku a dohledat usnesení, které opravňuje organizaci k těmto obrátům a případně požadovat vysvětlení. Stejně postupovat i u ostatních účtů rozvahy.

Příspěvkové organizace nesmí poskytovat dary (mimo dary z FKSP) a dále nesmí nakupovat cenné papíry. Pouze se souhlasem zřizovatele může pořizovat věci nákup na splátky, poskytovat a přijímat půjčky, úvěry a ručení (zákon č. 250/2000 Sb. § 34-37). Plnění těchto podmínek lze rovněž odsouhlasit na údaje z účetních výkazů.

Omezení v majetko - právních úkonech svěřeného majetku je určeno zákonem o obcích a zřizovací listinou.

Poznámka: Stejně nesrovnalosti jako výše uvedené se týkají dobrovolných svazků obcí, kdy se opět jedná o samostatné právní subjekty. Přesto vyhláška požaduje přezkoumat nakládání s majetkem i u svazků. Naproti tomu mají svazky povinné přezkoumání dle zákona o obcích. Zde doporučuji kontrolu omezit na zveřejnění a splnění rozpočtového procesu týkajícího se svazku (rozpočtový proces podléhá stejným postupům jako u obcí, avšak musí být schválen všemi zastupitelstvy členů svazku).

3.8 Finanční vazby na zřizované organizace

Zřizovatel příspěvkové organizace může stanovit závazné ukazatele hospodaření, schválit mzdové prostředky, musí stanovit příspěvek na činnost a způsob rozdělení hospodářského výsledku (tj. přiděly fondům). Více zákon č. 250/2000 Sb. § 28-33.

Zřizovací listinou určuje zřizovatel rozsah a podmínky provádění doplňkové, jiné a vedlejší hospodářské činnosti. Na tyto činnosti by organizace neměla doplácet, naopak má ze zisku těchto činností zlepšovat svou hlavní činnost (své poslání).

Největší problematika u hospodářské činnosti (jiný pojem pro „jinou, doplňkovou, vedlejší činnost“) se objevila u účetních odpisů ze svěřeného majetku. Z tohoto majetku nemůže organizace uplatňovat daňové odpisy, protože majetek nevlastní. Problematiku dobře popisuje článek uvedený v časopisu Auditor č. 5/2002. Dalším úskalím u odpisů je povinnost provádět účetní odpisy svěřeného majetku ve srovnání s možnostmi zřizovatele finančně tyto odpisy pokrýt. Je pravda, že obce mají možnost nařídit odvod z odpisů, ale jedná se o poměrně neefektivní přelévání finančních prostředků. Z těchto důvodů obce přistupují k řešení, že majetek, především nemovitý, předávají svým příspěvkovým organizacím formou smlouvy o výpůjčce a neumožňují organizacím z tohoto majetku provádět účetní odpisy. Zřizovatel by měl vždy **projednat a schválit odpisové plány** a má povinnost roční zúčtované účetní odpisy finančně pokrýt v rámci stanoveného příspěvku.

Problematika majetku svěřeného příspěvkovým organizacím, tvorba a použití fondů, především investičního fondu si zaslouží u přezkoumání zvláštní pozornost, a především prostudování před zahájením přezkoumání.

4. ZPRÁVA O VÝSLEDKU PŘEZKOUMÁNÍ HOSPODAŘENÍ

Znění „zprávy“ částečně řeší § 6 a § 7 vyhlášky č. 41/2002 Sb. Dále auditorská směrnice č. 52: Audit územních samosprávných celků. Důležité ustanovení směrnice je, že zpráva musí být formulována tak, aby nemohla být považována za auditorskou zprávu a její závěr nemohl být považován za auditorský výrok.

Pokud je vydán výrok, tak tento výrok naznačí, zda účetní výkazy

- a) jsou v souladu, ve všech významných ohledech se zákonem o účetnictví a s platnými předpisy České republiky, případně dalšími předpisy, jejichž dodržování bylo předmětem ověřování,
- b) věrně zobrazují, ve všech významných ohledech stav majetku a závazků, finanční situaci a výsledky hospodaření.

Dle mého názoru bod b) se dá uvést pouze pro hospodářskou činnost. Důvodem je, že obec neodepisuje, neprovádí opravné položky, časově nerozlišuje a nevytváří rezervy.

Zprávu je třeba pro zastupitelstvo zpracovat stručně a přehledně, je vhodné uvést několik vět ke každé oblasti přezkoumání; tj. k rozpočtovému procesu, k vnitřnímu kontrolnímu systému, účetnictví, nakládání s majetkem a ke zřizovaným organizacím.

Zjištěné méně významné nedostatky a doporučení ke zkvalitnění kontrolního systému je vhodné uvést do Dopisu, příp. Sdělení vedení města.

VZOR OBSAHU ZPRÁVY (VÝTAH)

1. Předmět přezkoumání

Přezkoumání hospodaření města za rok 2002 bylo provedeno na základě smlouvy ze dne 1. 12. 2002 mezi objednatelem Město Chrastava, které zastupoval starosta XY a zhotovitelem Ing. Ivanou Schneiderovou, oprávněnou osobou k poskytování auditorských služeb, č. osvědčení 1840.

Název právnické osoby: Město Chrastava
IČO: 00 26 28 71
Právní forma : Územně samosprávný celek, obec
Sídlo: nám. 1 máje 1, 463 31 Chrastava

Určení zprávy: Zastupitelstvo Města Chrastavy

Doba provedení : 10. 12. 2001 - 15. 12. 2001 – příprava dokladů, předběžný audit
14. 3. 2002 - 30. 3. 2002 – závěrečné kontroly, zpracování zpráv

Datum předání zprávy:

2. Výsledek přezkoumání

Základním úkolem přezkoumání obce je ověřit, zda hospodaření obce odpovídá závazným právním předpisům, především zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích, č. 250/2000 Sb. tzv. „malá rozpočtová pravidla“, č. 563/1991 Sb., o účetnictví, č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, příp. dalším závazným právním předpisům upravujícím hospodaření obce.

Přezkoumání hospodaření obce bylo provedeno v souladu s Vyhláškou MF č. 41/2002 Sb. Dále v souladu s auditorskou směrnicí č. 52 a některými auditorskými směrnicemi.

Tato zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce není auditorskou zprávou a její výsledek nemůže být považován za auditorský výrok.

Odpovědností auditora je na základě provedeného přezkoumání hospodaření obce sdělit výsledek přezkoumání. Za vedení účetnictví tak, aby bylo úplné, průkazné a správné, za sestavení účetní závěrky v souladu s platnými zákony a předpisy a dodržování předpisů v ostatních oblastech týkajících se přezkoumání odpovídá statutární orgán obce.

Auditor ověřil účetní a finanční výkazy obce k 31. 12.

Na základě provedených prací je níže uveden výsledek přezkoumání hospodaření obce:

Hospodaření obce, údaje účetní závěrky a závěrečný účet obce odpovídá ve významných hodnotách požadavkům platných právních předpisů. Při provádění přezkoumání hospodaření obce nebyly zjištěny nedostatky ani rozpory se závaznými právními předpisy, a proto vyslovují výsledek přezkoumání hospodaření obce BEZ NEDOSTATKŮ.

Modifikace: Při provádění přezkoumání hospodaření obce byly zjištěny tyto nedostatky:

- 1. porušení rozpočtové kázně,**
- 2. neúplnost, nesprávnost nebo neprůkaznost vedení účetnictví (dále dle Vyhlášky č. 41/2002 Sb.).**

Cílem této zprávy je informovat zastupitelstvo města a jeho prostřednictvím občany města o úrovni hospodaření s městským majetkem, plnění rozpočtu a o finanční situaci obce, z tohoto důvodu doplňuji zprávu o zjištění v průběhu přezkoumání k jednotlivým auditovaným oblastem.

3. Zpráva o provedeném přezkoumání

3.1. Rozpočtové hospodaření

Proces sestavení, projednání, schválení rozpočtu a rozpočtových změn je v souladu s předpisy a za účasti zastupitelstva. Při kontrole plnění rozpočtu nebyly shledány položky s jiným obsahem, příp. položky jejichž zdůvodnění by vedlo auditora k pochybnostem o správnosti postupu.

Rozpočtové hospodaření včetně evidence, informovanosti o plnění rozpočtu, delegování úrovně odpovědnosti za rozpočtové prostředky a dodržování rozpočtové kázně jednotlivými správci rozpočtových prostředků auditor hodnotil jako VELMI DOBRÉ.

Účast zastupitelstva na přípravě rozpočtu je v porovnání s jinými obcemi hodnocena jako nízká.

Níže uvedená doporučení nejsou závazná. Směřují jen k vyšší informovanosti zastupitelstva. Jejich nesplnění nebude mít vliv na druh závěru pro příští období.

Přehled plnění rozpočtu v tis. Kč dle výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu:

<i>Název příjmů</i>	<i>Rozpočet</i>	<i>Skutečnost</i>
Daně a poplatky	27 628	30 245
Nedaňové příjmy	9 547	12 889
Kapitálové příjmy	4 700	3 162
Přijaté dotace	23 815	25 900
Celkem příjmy	65 690	72 198 110 %

<i>Název výdajů</i>	<i>Rozpočet</i>	<i>Skutečnost</i>
Běžné výdaje	48 168	47 954
Kapitálové výdaje	64 725	52 634
Výdaje celkem	112 893	100 588 89 %

Výsledek hospodaření města za rok 2002 - přehled v tis. Kč

Saldo příjmů a výdajů	- 28 389
Převody fondům	14 550
Poskytnutí půjčky	29
(půjčka není konečný výdaj, proto nevchází do výsledku hospodaření)	
Výsledek hospodaření za rok 2002	- 13 810 s

Financování

Z výsledku hospodaření minulých let (krytí přebytku výdajů nad příjmy v roce 2001)	
Stav účtů a peněžních fondů	21 408 tis.
Změna stavu půjček	7 598 tis.

Komentář:

V roce 2002 město zabývalo, příp. pokračovalo v poměrně rozsáhlé investiční výstavbě. Bylo naplánováno přijetí dlouhodobého úvěru. Tento záměr se k 31. 12. 2002 nepodařilo zrealizovat. Z těchto důvodů byly realizovány i nižší výdaje oproti rozpočtu na běžný rok.

**Stav účtu 933 (tj. výsledku hospodaření včetně výsledků minulých let)
v rozvaze - 7 366 tis.**

Doporučení k podobě rozpočtu ke schválení, k rozboru hospodaření a k závěrečnému účtu

Rozbor a závěrečný účet obce:

Rozbor je předkládán v dostatečné vazbě na účetní výkazy a jeho podoba splňuje požadavky dané předpisem č. 250/2000 Sb..

Je vhodné uvádět v rozboru nejen % čerpání rozpočtu, ale i hodnotu neplnění rozpočtu v tis. Kč a dále procentuální vztah k hodnotám minulého období, kde jsou údaje srovnatelné. Do komentáře uvést zdůvodnění 5 % překročení rozpočtu a 10 % překročení údajů minulého roku.

Překročení v těchto hodnotách, pokud jsou významné, je vhodné předem projednat v radě města a přijmout opatření.

Předkládat významné hodnoty rozvahy se stručným komentářem. Zhodnotit, zda je vývoj majetku dle rozvahy v souladu s koncepcí rozvoje města.

Schválení rozpočtu:

Rozpočet je předkládán v dostatečné podobě určené předpisem č. 250/2000 Sb.

Rozpočtová opatření:

Bez připomínek.

3.2. Účetnictví a účetní výkazy

1. Porovnáním údajů Výkazu o plnění rozpočtu obcí a Rozvahy Úc OÚPO k 31. 12. 2002, zpracované v plném rozsahu bylo zjištěno, že údaje těchto výkazů navazují na stavy příslušných účtů účtové osnovy.
2. Zůstatky uvedené v rozvaze k 1. 1. 2002 navazují na konečné stavy předložené rozvahy k 31. 12. 2001.
3. Účetnictví je vedeno v souladu se zákonem č. 563/1991 o účetnictví a s platnými postupy účtování pro územně samosprávné celky.

Auditor hodnotil kvalitu zpracování účetnictví v porovnání s jinými obcemi jako velmi vysokou. Byly zkontrolovány doklady za měsíc říjen a listopad 2002. V zaúčtování byla na 400 účetních dokladech jedna nevýznamná chyba. Kontrola byla zaměřena i na oprávněnost nařizování hospodářských operací, náležitosti dokladů, ověření zaslání plateb na účty příjemců. Ve vybraném vzorku nebyly shledány nedostatky. Nebyly zjištěny žádné významné systematické nesprávnosti.

4. Stavy majetku a závazků byly ověřeny inventarizacemi k 31. 12. 2002. Inventarizace byly zpracovány na základě příkazu k provedení inventur za rok 2002.

3.3. Vnitřní normy, vnitřní kontrolní systém, vnější kontroly

Finanční výbor je plně funkční. Věnuje se nejen oblasti finanční včetně rozpočtu, ale i nakládání s majetkem.

Kontrolní výbor plní svůj účel částečně. Oceňuji pravidelnou kontrolu organizačních složek a kontrolu vyúčtování akcí.

Vnitřní kontrolní systém není plně zaveden a nejsou pokryty kontrolou všechny oblasti prevence podvodu a korupce. Rutinní kontrolní postupy jsou zavedeny a jsou účinné. Nejsou však dostatečně pokryty vnitřními normami.

Na vnitřním kontrolním systému bude auditor v roce 2002 spolupracovat s vedením obce (jedná se o součást smlouvy o provedení přezkoumání hospodaření obce).

Vnitřní kontrolní systém musí být zaveden i dle platného právního předpisu č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole.

Město má zpracované základní **vnitřní normy na dobré úrovni.**

K pokrytí všech oblastí **je třeba dokončit normu** o oběhu účetních dokladů a především z důvodu ochrany majetku normu o evidenci a zajištění majetku města.

Vnitřní kontrolní systém považuje auditor za nedostatečný.

3.4. Nakládání s majetkem - veřejné zakázky

Ve výdajích města za rok 2002 byly vytipovány všechny výdaje, na které by se mohl zákon o veřejných zakázkách vztahovat. Průběh a evidence veřejných zakázek byl namátkově zkontrolován. Nebylo shledáno nedodržení zákona o veřejných zakázkách.

Při kontrole vzorku „pohyby majetku, poskytnuté a přijaté dary a půjčky, nákupy na splátky“ byla vždy dodržena ustanovení zákona o obcích.

V účetnictví nebyly zachyceny směnné smlouvy, zástavní smlouvy, zřízení věcných břemen. Změny v těchto majetkoprávních úkonech nebylo možno odsouhlasit na schválení ZM.

3.5. Zřizované organizace

Příspěvková organizace XY

Při provedení přezkoumání hospodaření obce byl prověřen i stav účetnictví a účetních výkazů příspěvkové organizace zřízené městem.

Byly zjištěny tyto nedostatky:

1. Nebyl podán návrh na zápis do obchodního rejstříku.
2. V účetnictví a účetních výkazech nebyla dodržena bilanční kontinuita, nebylo správně účtováno na fondech – projednáno s dodavatelskou firmou.
3. V kalkulaci na oběd je podhodnocena část osobních nákladů, bylo doporučeno navýšení ve vztahu ke skutečným nákladům o 1 Kč (ze 7 Kč na 8 Kč).

Závažné nedostatky nebyly zjištěny, hospodaření je na dobré úrovni.

4. Doporučení a opatření

Při provedení přezkoumání hospodaření obce za rok 2002 nebyl zjištěn případ, že by určitá opatření nebo jednání organizace nebo jejich pracovníků vyvolávala podezření z trestného činu nebo přečinu.

Vedení obce se významně podílí na řízení Městského úřadu a činnost úřadu je vedením řádně usměrňována. Zaměstnanci městského úřadu jsou odborně na výši, v průběhu kontroly poskytli potřebnou součinnost a všechna požadovaná vysvětlení. I přes neúčinný vnitřní kontrolní systém vedou systémové a organizační postupy k zajištění bezporuchové činnosti úřadu, o čemž svědčí i výsledky kontrol státních orgánů.

Úroveň hospodaření obce, zpracování účetnictví, rozpočtový proces charakterizuje auditor jako velmi dobrou.

Úroveň nakládání s majetkem obce z hlediska koncepčního zpracování a zajištění vnitřních norem charakterizuje auditor jako vyhovující.

Doporučení uvedená u jednotlivých oblastí nejsou pro vedení města a pro zastupitelstvo města závazná, záleží na Vašem rozhodnutí o jejich využití. Nesplnění těchto doporučení nemá dopad na druh závěru v následujících letech.

Opatření vypsaná níže jsou závazná a měly by být učiněny kroky k nápravě nedostatků.

Opatření:

- 1. Zlepšit vnitřní kontrolní systém na městském úřadu a u organizací zřízených městem.**
- 2. Uvést účetnictví příspěvkové organizace XY do souladu s právními předpisy.**

Auditor si vyhrazuje právo změnit výsledek přezkoumání hospodaření obce za rok 2002 v případě nových skutečností, známých po datu uzavření zprávy. Auditor nebyl přítomen fyzickým inventurám hmotného majetku organizace.

Tato zpráva nezávislého auditora o provedení přezkoumání hospodaření obce byla vyhotovena ve čtyřech výtiscích, z nichž tři jsou určeny pro objednatele, jeden je určen k založení do spisu auditora. Všechny výtisky mají platnost originálu.

Přezkoumání hospodaření obcí za rok 2002

Ing. Ivana Schneiderová

Redaktor: Jaromír Dočkal. Sazba a distribuce: Infomedia, s.r.o., Praha 4. Tisk: Wendy s.r.o., Mělník.

Pro členy KA ČR zdarma.

© Komora auditorů ČR. Všechna práva vyhrazena.